

Тешко до проналажења заједничког одговора на париском самиту

Брисел, 4. септембра – Лидери четири најразвијеније државе чланице Европске уније састали су се данас по подне у Паризу на мини-самиту у намери да пронађу заједнички одговор на глобалну финансијску кризу, али то ће бити веома тежак задатак, јер се Немачка, а добрим делом и Велика Британија, противи свеевропском плану и сматра да решења треба тражити у појединачном деловању.

Сама идеја да се у Паризу данас окупе само лидери Француске, Немачке, Велике Британије и Италије, наишла је на неразумевање у добром делу остатка ЕУ и додатно је поделила мишљења у њој. Најоштрије је против тога реаговао фински министар финансија Јурки Катаинен који је оценио да је данашњи мини-самит „лоша идеја”.

– Сви смо на истом броду. Финска, Шведска и све земље ЕУ морају бити у истој позицији и доносити одлуке – рекао је између осталог Катаинен и изразио наду да порука остатку Уније са самита „велике четворке” неће бити: „Ми смо се договорили, а ви треба да прихватите”.

Кристин Лагард, француски министар економије, рекла је после одлуке Представничког дома америчког Конгреса да прихвати „план за спасавање” да то улива више поверења у систем и изнела своје виђење европског модела борбе против кризе.

– Потребно је да одговор ЕУ буде истовремено координисан, кооперативан и по могућству флексибилан – казала је она, док је француски премијер Франсоа Фиљон оценио да је „свет на ивици понора због неодговарајућег система”.

Међутим, немачки министар економије Михаел Глос је рекао да сматра неоправданим у овој ситуацији захтевати од државе да врати поверење, које је било прокоцкано унаоколо, планом који ће се финансирати парам пореских обвезника.

Да је Немачка против паневропског плана за борбу против финансијске кризе потврдио је раније Петер Штајнбрик, немачки министар финансија, када је глатко одбио идеју оснивања заједничког сигурносног фонда вредног 300 милијарди евра.

Британски премијер Гордон Браун најавио је данас уочи доласка у Париз да ће предложити оснивање фонда од 12 милијарди фунти за помоћ малог бизниса. Он је објаснио да ће захваљујући том фонду „мали бизниси у нашој земљи и остатку Европе моћи да добију новац одмах и тако наставе да запошљавају особље и наставе да пружају услуге”.

Ђулио Тремонти, италијански министар финансија, најавио је да ће на дневном реду састанка у Паризу бити правила у рачуноводству.

– Део расправе биће посвећен књиговодственим методама које су мање самоубилачке од оних које се данас примењују. Имамо правила која нам нису потребна за оно што треба да учинимо – казао је Тремонти.

Заиста је неизвесно са којим заједничким предлозима ће изаћи у јавност лидери четири европске економске силе после париског самита, али Доминик Штрос Кан, први човек ММФ-а, сугерисао је да је колективно деловање у ЕУ још неопходније него у САД, јер је

Унија још комплекснија.

– Акција мора бити предузета брзо и усклађено. Европи је потребна координација, светска економска ситуација је веома забрињавајућа – казао је поред осталог Кан. Заговорници Саркозијевог плана удруженог деловања против кризе истичу да је за избегавање домино-ефеката највеће кризе, која је погодила свет после тридесетих година прошлог века, од пресудног значаја деловање држава и централне банке. Немци и Британци нису ентузијастички када је реч о заједничком „вађењу”. Финци и Швеђани се љуте што њих нико није питао за мишљење, док је Бенелукс сам спасавао своје банке. Саркози је све ово морао да има у виду пре него што је сазвао данашњи ванредни скуп са веома амбициозном и не баш изгледном намером да дефинише ефикасну заједничку позицију ЕУ, али једноставно није имао избора.

В. Јокановић

[Политика 05.10.2008.]